

POSTANOWIENIE

30 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 30 grudnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości Banku spółki akcyjnej w
upadłości w W.
przeciwko A.R.
o zapłatę ewentualnie o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej A.R.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 15 marca 2023 r., VI ACa 142/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża pozwaną kosztami postępowania kasacyjnego,
pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. – będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 15 marca 2023 r. (sygn. akt VI ACa 142/22), pełnomocnik pozwanej A.R. oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. ze względu na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Odnosząc się do przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazanej przez skarżącego we wniosku, Sąd Najwyższy stwierdza, że nie została ona wykazana w sposób uzasadniający uwzględnienie wniosku na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W odniesieniu do przesłanki wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy podkreślić, że przez „oczywistą zasadność” rozumie się sytuację, w której trafność zarzutów naruszenia prawa materialnego lub procesowego przez sąd drugiej instancji wynika wprost (*prima facie*) z treści skargi, bez potrzeby prowadzenia pogłębionej analizy prawniczej. Dotyczy to zatem wyłącznie uchybień o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, zastosowaniu przepisu, który utracił moc obowiązującą, bądź jego oczywiście błędnym zastosowaniu do ustalonego

stanu faktycznego. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19).

Taka sytuacja nie zachodzi w rozważanej sprawie. Sąd Apelacyjny zasadnie przyjął, że nie istnieje domniemanie działania osoby fizycznej jako konsument. Przyjęcie, że określona osoba jest konsumentem stanowi wniosek oparty o fakty związane z celem i okolicznościami dokonywanej czynności prawnej, które podlegają ocenie w świetle definicji konsumenta zawartej w art. 22¹ k.c. Dla oceny konsumenckiego statusu strony umowy nie ma decydującego znaczenia w jaki sposób została zatytułowana umowa bądź jakie dane identyfikujące stronę zostały w niej zawarte. Sąd drugiej instancji szczegółowo wskazał wartość poszczególnych celów kredytowania i określił ich związek z działalnością gospodarczą skarżącej. Na tej podstawie przyjął, że zawarcie umowy kredytu było związane bezpośrednio z prowadzoną przez skarżącą działalnością gospodarczą. Mając na względzie całość okoliczności sprawy nie można przyjąć, że stanowisko Sądu jest dotknięte uchybieniem o charakterze elementarnym, polegającym na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa.

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej pozwana wiązała także z zarzutami naruszenia prawa procesowego podniesionymi w skardze kasacyjnej, w szczególności z zarzutem naruszenia art. 205³ § 2 k.p.c. oraz powiązaniem z tym przepisem zarzutem naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. Zarzuty te nie mogły być uznane za takie, które uzasadniają oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Zgodnie z art. 205³ § 2 k.p.c. przewodniczący może zobowiązać stronę, by w piśmie przygotowawczym podała wszystkie twierdzenia i dowody istotne dla rozstrzygnięcia sprawy pod rygorem utraty prawa do ich powoływania w toku dalszego postępowania. W takim przypadku twierdzenia i dowody zgłoszone z naruszeniem tego obowiązku podlegają pominięciu, chyba że strona uprawdopodobni, iż ich powołanie w piśmie

przygotowawczym nie było możliwe albo że potrzeba ich powołania wynikła później. Przede wszystkim przepis ten jest adresowany do sądu pierwszej instancji. Sąd Apelacyjny orzekający w sprawie jako sąd drugiej instancji nie mógł więc naruszyć tego przepisu wprost, którego nieprawidłowe zastosowanie, według zarzutu pozwanej, nastąpiło na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Pozwana dostrzegła ten aspekt, podnosząc także zarzut naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. przez brak odniesienia się Sądu drugiej instancji do zarzutu apelacji naruszenia art. 205³ § 2 k.p.c. Zarzutu tego nie można jednak uznać za oczywiście uzasadnionego z trzech przyczyn. Po pierwsze, jak sama przyznała pozwana w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd drugiej instancji odniósł się do tego zarzutu apelacyjnego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, wyrażając w sposób jasny przyczyny swojego stanowiska co do niezasadności zarzutu podniesionego w apelacji. Nie można więc uznać skargi kasacyjnej w tym zakresie za oczywiście uzasadnionej tylko z tej przyczyny, że zdaniem pozwanej dostrzega ona niedostatki w wyjaśnieniu stanowiska prawnego Sądu drugiej instancji. Po drugie, powołany art. 328 § 2 k.p.c. w ogóle nie ma jakiegokolwiek związku z treścią zarzutu. Można domniemywać, że pozwana miała na uwadze treść tego przepisu, który w powiązaniu z art. 391 § 1 k.p.c. powinien mieć zastosowanie do wymagań uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji. Przepis ten bowiem w poprzednim stanie prawnym regulował elementy uzasadnienia sądu pierwszej instancji, a poprzez art. 391 § 1 k.p.c. (nie powołany nawet w skardze) miał odpowiednie zastosowanie także do uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji. Rzecz jednak w tym, że na etapie rozpoznawania apelacji przepis ten nie regulował ani elementów wyroku sądu pierwszej instancji, ani też uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji. Od dnia 7 listopada 2019 r. na skutek nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego, dokonanej ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019, poz.1469 ze zm.), artykułowi 328 k.p.c. nadano nową treść dotyczącą sporządzania pisemnego uzasadnienia wyroku na wniosek strony i z urzędu. Zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c., w przypadkach gdy wyrok doręcza się z urzędu, termin, o którym mowa w § 1, liczy się od dnia doręczenia wyroku. Elementy jakie powinno zawierać uzasadnienie

wyroku sądu pierwszej instancji określał po tej nowelizacji art. 327¹ k.p.c., natomiast uzasadnienie wyroku sądu drugiej instancji regulował także art. 387 § 2¹ k.p.c. Zgodnie z art. 9 ust. 4 ww. ustawy z dnia 4 lipca 2019 r., do rozpoznania środków odwoławczych wniesionych i nierozpoznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym. W sprawie apelacja została wniesiona i rozpoznania już po dniu wejścia w życie tej ustawy. Po trzecie, Sąd drugiej instancji wyjaśnił, że okoliczności relewantne dla oceny konsumenckiego lub niekonsumenckiego charakteru zawartej umowy wynikały już z dowodów w postaci dokumentów już załączonych do pozwu.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego – na stosowny wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną – orzeczono na podstawie art. 108 § 1 i 2 k.p.c., obciążając nimi na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. pozwaną, która przegrała sprawę w postępowaniu kasacyjnym, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Dariusz Dończyk

(A.G.)

[a.ł]